

Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΣΑΜΑΡΕΙΤΟΥ (Λουκ. 10, 25-37)

†ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

(Διασκευή όμιλίας στη Φιλοθέη, στις 14/11/1999)

1. Όλοι καλοί, όλοι στίς δουλειές τους

Κάθε φορά πού έρχόμαστε στην Έκκλησία αλλά και κάθε φορά πού σηκώνουμε τό χέρι μας για νά κάνουμε τό Σταυρό μας, πρέπει πρώτα νά εύχαριστοῦμε τόν Κύριό μας Ίησοῦ Χριστό πού μᾶς φώτισε καί τόν πιστεύουμε καί τόν ἐπικαλούμεθα. Τό ὄνομά του καί ἡ πίστη σ' αὐτό εἶναι ζωή αἰώνιος. Μακάριος ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει πάρει τό βάπτισμα στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ! Μακάριος ὁ ἄνθρωπος πού πιστεύει ὅτι ὁ Χριστός εἶναι σωτήρας τοῦ κόσμου. Γιατί λέγει ἡ Ἁγία Γραφή: «Ὅποιος ἐπικαλεῖται τό ὄνομα τοῦ Κυρίου Ίησοῦ Χριστοῦ θά σωθεῖ»

Ἄς ἀνοίγουμε λοιπόν τό στόμα μας για νά δοξολογοῦμε τόν Θεό. Τό στόμα τοῦ σώματος, ἀλλά περισσότερο τό στόμα τῆς καρδιάς μας. Ταυτόχρονα ἄς ἀνοίγουμε αὐτιά σώματος καί ψυχῆς, για νά ἀκοῦμε τόν λόγο του ὀλόψυχα. Γιατί ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ζωοποιός ἐπειδή εἶναι λόγος ὄχι ἀνθρώπου ἀλλά τοῦ Θεοῦ.

Ἄς θυμηθοῦμε μιά παλιά ἱστορία. Οἱ δύο μεγάλοι τεχνίτες ὁ Δαίδαλος καί ὁ Ἴκαρος εἶχαν συλληφθεῖ ἀπό τόν βασιλιά τῆς Κρήτης τόν Μίνωα. Ἐκεῖνος θέλοντας νά τούς ἐκμεταλλευτεῖ δέν τούς ἄφηνε νά γυρίσουν στόν τόπο τους. Ἀλλά ὁ Δαίδαλος βρῆκε τή λύση. Παρατήρησε ὅτι τά πουλιά, ἐνῶ ἔχουν σῶμα καί βάρος πετᾶνε στόν ἀέρα. Καί εἶπε: «Πρέπει καί ἐμεῖς νά φτεριάξουμε φτερά. Ἀλλιῶς δέν ξεφεύγουμε»

Ἐφτείαξε λοιπόν κέρινα φτερά, τά κόλλησε πάνω του καί πάνω στό γιό του τόν Ἴκαρο καί ξεκίνησαν. Ἀλλά ὁ μέν Δαίδαλος -συνετός γέροντας- πετοῦσε φρόνιμα. Ὁ νεαρός Ἴκαρος ἤθελε νά κάνει τίς ἐπιδειξεις του, ὅπως κάνουν καί τήν σημερινή ἐποχή τά παλληκαράκια μέ τά μηχανάκια τους. Πού ὄχι μόνο ἀναταράζουν τόν κόσμο μέ τούς θορύβους, ἀλλά καμιά φορά παθαίνουν κάτι καί σπάζουν τοῦ πατέρα τους καί τῆς μητέρας τους τήν καρδιά...

Ὁ Ἴκαρος πῆρε τά ὕψη, παρά τίς συστάσεις τοῦ πατέρα του, πλησίασε πολύ τόν ἥλιο πού ζέστανε τά κέρινα φτερά του. Σέ λίγο ἔλειωσαν, ξεκόλλησαν ἀπό πάνω του καί ἔπεσε μέ ὀρμή στή θάλασσα.

Ένας μεταγενέστερος ζωγράφος έκανε μέ άφορμή αυτό τό περιστατικό ένα διδακτικό πίνακα, πού δείχνει τά έξής: Τήν ώρα πού ό Ίκαρος έπεφτε στή θάλασσα, ένας άνθρωπος καθισμένος εκεί κοντά, έριχνε τό άγκίστρι του νά πιάσει ψάρια. Είδε τί γίνεται και άδιαφόρησε.

Ένας άλλος παραδίπλα, έπαιζε μέ τήν φλογέρα του. Γύρω του έβοσκαν τά πρόβατά του. Ούτε αυτός έδωσε σημασία.

Κάποιος άλλος έσκαβε τό χωράφι του. Και αυτός είδε τί γινόταν αλλά δέν συγκινήθηκε, στό δράμα του Ίκάρου.

Ένα караβάκι, πάλι, ταξίδευε εκεί κοντά. Οί ναύτες έριξαν μία ματιά στό παιδί πού πνιγόταν και δέν τούς κάηκε καρφή. Συνέχισαν τό ταξίδι τους.

Παράξενοι πού είναι οί άνθρωποι! Όταν έχουν νά δουλέψουν για τόν έαυτό τους, ξεχνάνε και παραβλέπουν τόν άλλο. Έστω και αν εκείνο πού παθαίνει είναι τό φοβερότερο κακό.

Γράφει μία γυναίκα πού έχασε τόν σύζυγό της και έμεινε μόνη μέ τά παιδιά της όρφανά.

«Περίμενα ότι θά μου δείξουν οί συγγενείς και οί φίλοι, στοργή κατανόηση, συμπάρασταση. Δυστυχώς δέν έκαναν τίποτα». Και συνεχίζει. «Όλοι είναι καλοί. Όλοι κοιτάζουν τή δουλειά τους. Αλλά μοιάζουν μέ τούς ανθρώπους πού έβλεπαν τόν Ίκαρο νά πνίγεται και δέν τούς κάηκε καρφή. Βγαίνοντας από τό σπίτι τους, όλοι, δέν κοιτάζουν δεξιά και άριστερά, δέν άσχολοϋνται μέ ξένες ύποθέσεις. Μόνο μέ τίς δικές τους. Δέν άνοιγουν τά μάτια τους νά δοϋν τόν πόνο και τήν λύπη. Νά δοϋν τί πονεμένο βλέμμα ύπάρχει στόν κόσμο. Τί ταπεινή φωνή. Ω Θεέ μου, τί πόνος και τί πίκρα στόν κόσμο! Πόσο μακριά ζοϋμε από τόν πλησίον μας. Αν είμαστε κοντά στόν πλησίον μας και τί δέν θά κάναμε! Θά έπρεπε νά αφήσουμε τίς άσχολείες μας και νά τρέξουμε νά κάνουμε γι' αυτόν ό,τι καλύτερο μπορούσαμε. Ποιό είναι τό χρέος τών ανθρώπων όταν βλέπουν τό διπλανό τους σε κίνδυνο; Νά παύουν νά κοιτάζουν τόν έαυτό τους και τήν δουλειά τους. Νά αφήνουν τήν δουλειά τους για νά φανοϋν στόν άλλο χρήσιμοι»

2. Η μεγάλη «άξία»

Αυτό μάς λέει ό Χριστός, στή παραβολή του καλού Σαμαρείτου πού άκούσαμε. Ότι πρέπει νά αφήνουμε τήν δουλειά μας για χάρη του πλησίον. Δέν άρκοϋν τά καλά αισθήματα. Όλοι έχουν καλά αισθήματα. Όλοι έχουν λίγη καλωσύνη.

Κανέννας δέν εἶναι τόσο μοχθηρός ὥστε νά βλέπει κακό καί νά χαίρεται. Ποιός ἀμφιβάλλει, ὅτι ὁ ἱερέας καί ὁ Λευίτης ὅταν εἶδαν ἐτοιμοθάνατο τόν ἄνθρωπο πού εἶχε πέσει στους ληστές δέν λυπήθηκαν καί δέν πόνεσαν; Ὡστόσο, πέρασαν, εἶδαν καί ἀπῆλθαν.

Λοιπόν; Δέν πρέπει νά μένουμε μόνο στά καλά αἰσθήματα καί στίς καλές σκέψεις μας. Δέν πρέπει νά νοιαζόμαστε μόνο γιά τόν ἑαυτό μας καί τή δουλειά μας.

Τελικά, λέει ἡ παραβολή, πέρασε καί ἕνας Σαμαρείτης. Γιά τόν ὁποῖο ὁ ἐτοιμοθάνατος Ἰουδαῖος ἦταν ἐχθρός τοῦ ἔθνους του.

Ἀλλά ὁ καλός Σαμαρείτης ξεπέρασε τά συναισθήματά του. Ξεπέρασε καί τήν δουλειά του. Κατέβηκε ἀπό τό γαϊδουράκι του καί πλησίασε κοντά. Ἐόδεψε ἀπό τά ἐφόδιά του. Ἄλειψε τίς πληγές τοῦ χτυπημένου μέ λάδι καί μέ κρασί πού τά εἶχε γιά τό φαγητό του. Μετά ἄλλαξε δρόμο. Φόρτωσε τόν ἄνθρωπο στό ζῶο του καί τόν πῆγε σέ νοσοκομεῖο. Ἐκεῖ δέν τόν παρέδωσε γιά νά τόν ξεφορτωθεῖ, οὔτε εἶπε: «Κάνετε ὅ,τι νομίζετε, ἐγώ σᾶς τόν παραδίνω. Θέλει ζήσει, θέλει πεθάνει. Ἐγώ πολλά ἔκανα».

«Καί πολλά ἔκανα!». Ἔτσι δέν λέμε μερικές φορές, θέλοντας νά ξεφορτωθοῦμε τό καθῆκον καί τήν εὐθύνη;

Δέν ἔφτανε πού κοπίασε τόσο ὁ Σαμαρείτης, πού ἄλλαξε δρόμο, πού ἄφησε τήν δουλειά του... Δέν δίστασε νά ἀδειάσει καί τό πουγγί του. Ἔδωσε χρήματα στό νοσοκομεῖο καί τούς εἶπε: «Περιποιηθεῖτε τον, κάνετε ὅ,τι μπορεῖτε. Ἄν χρειαστοῦν περισσότερα θά σᾶς τά δώσω γυρίζοντας»

Ὁ καλός Σαμαρείτης, εἶναι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός.

Ἐμπεσόντες στους ληστές εἴμαστε ὅλοι μας. Ληστές εἶναι οἱ πόνοι μας, οἱ περιπέτειές μας, οἱ ταλαιπωρίες μας, οἱ ἁμαρτίες μας. Ὁ πόλεμος καί οἱ πληγές τοῦ διαβόλου. Καί ὁ Χριστός κατέβηκε ἀπό τόν οὐρανό στή γῆ. Ἄφησε τά συναισθήματά του, τήν δόξα τοῦ οὐρανοῦ καί ἦρθε κοντά μας. Γιά νά περιποιηθεῖ ποιόν; Τούς ἁμαρτωλούς καί ἀποστάτες. Γιά νά μαζέψει κοντά του, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἀθέους καί βλασφήμους. Καί πῶς βρίζουμε μερικές φορές! ὦ Θεέ μου, τί λόγια χρησιμοποιοῦμε!

Ἀλλά ὁ Χριστός ξεπερνώντας αὐτά στά ὁποῖα ἐμεῖς σκαλώνουμε, κατέβηκε καί ἔχυσε γιά μᾶς τό αἷμα του ἐπάνω στό Σταυρό.

Ὁ Χριστός μέ τήν παραβολή αὐτή καί μέ τό παράδειγμά του θέλει νά μᾶς πεῖ: «Ἄξια» στή ζωή, δέν ἐπιτρέπεται νά ἔχουμε τήν δουλειά μας, τήν ἡσυχία μας, τήν τσέπη μας. Ἀλλά πρέπει νά ἔχουμε τόν συνάνθρωπό μας. Μεγαλύτερη «ἀξία» εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Γιά τόν ἄνθρωπο σταυρώθηκε ὁ Χριστός. Καί εἶπε:

«Τί θά ὠφελήσει τόν ἄνθρωπο ἂν κερδίσει τόν κόσμο ὅλο καί ζημιωθεῖ τήν ψυχή του; ἢ τήν χάσει;» Ἡ ψυχή ἀξίζει πιό πολύ ἀπό ὅλο τόν κόσμο.

Κοιτάξεις μιά χούφτα χῶμα καί ξεχνᾶς μιά ψυχή;

Λέγει ὁ μεγάλος ρῶσσοσ λογοτέχνης Ἀλέξανδρος Σολτζενίτσιν: «Ἄν σέ ὅλα, παντοῦ καί πάντοτε κοιτᾶμε τήν δουλειά μας, καί τήν ἡσυχία μας, εἴμαστε ἄνθρωποι πιά;»

3. Ἡ μεγαλύτερη ἐλεημοσύνη

Ἡ παραβολή τοῦ ἀσώτου εἶναι ἡ πιό ὁμορφη παραβολή. Μᾶς λέει: Νά! Βλέπεις μπροστά σου τόν συνάνθρωπο, στόν πόνο, στόν κίνδυνο, στή δυστυχία. Καί τόν προσπερνᾶς; Ἄν προσπερνοῦσε ὁ σαμαρείτης τόν ἐτοιμοθάνατο, τί θά γινόταν; Θά πέθαινε. Καί λοιπόν; Θά εἶχε καί αὐτός εὐθύνη! Πόση; Ἴση μέ ἐκείνους πού τοῦ ἔδωσαν τίς μαχαιριές; Λιγότερη; Περισσότερη; Πόση; Ποιός μπορεῖ νά τήν ὑπολογίσει; Σοῦ δίνεται ἡ δυνατότητα, νά τόν σώσεις τόν ἄνθρωπο καί τόν ἀφήνεις; Δέν εἶναι σάν νά τοῦ κοπάνησες ἐσύ τήν μαχαιριά;

Ἡ ζωή εἶναι εὐθύνη. Ἡ σχέση τοῦ ἑνός ἀνθρώπου μέ τόν ἄλλο εἶναι εὐθύνη. Καί ὁ Χριστός μᾶς λέει: Κανέναν δέν ἐπιτρέπεται νά ἐξαιρεῖς ἀπό τήν εὐθύνη σου, ὅταν σοῦ τύχει μπροστά σου. Πρέπει τήν καλωσύνη σου νά τήν δείχνεις. Καί τήν καρδιά σου νά τήν ἀνοίγεις καί νά παραμερίζεις συναισθήματα, δουλειές, ἀσχολίες, ὠφέλειες, κέρδη.

Γιατί; Γιατί ὁ Θεός μᾶς ἔφτιαξε εἰκόνα του καί ὁμοίωσή του. Νά ἀγαπᾶμε τό καλό καί τήν καλωσύνη. Καί εἶναι κρίμα νά ἀφήνουμε στό δρόμο τοῦ Χριστοῦ «πέτρες». Νά σκοντάβουμε ἐπάνω τους καί νά διστάζουμε νά κάνουμε τό καλό.

Ἔχετε ἀκούσει γιά τό Γερμανό λογοτέχνη καί φιλόσοφο Γκαίτε.

Θεωρεῖται ὁ μεγαλύτερος ποιητής τῆς Εὐρώπης. Αὐτός λοιπόν γράφει, ὅτι μιά ἡμέρα περπατοῦσε στό δρόμο. Καί ἐκεῖ εἶδε μιά ζητιάνα. Ψάχνει τίς τσέπες του, ξαναψάχνει, δέ βρῆκε τίποτα.

Κρατοῦσε ὅμως ἕνα τριαντάφυλλο στό χέρι του καί περπατώντας τό γύριζε ἐδῶ καί ἐκεῖ. Λέει λοιπόν στή ζητιάνα:

-Μέ συγχωρεῖς κυρία μου, Δέν ἔχω τίποτα νά σοῦ δώσω, μόνο αὐτό τό τριαντάφυλλο. Πᾶρτο.

Τό ἄρπαξε ἐκείνη, ἔλαμψε τό πρόσωπό της καί ἐξαφανίστηκε. Περνοῦσε πολλές ἡμέρες ἀπό κεῖ ὁ Γκαῖτε καί δέν τήν ἔβλεπε. Τελικά, ὅταν τήν ξαναεῖδε τῆς λέει:

-Πῶς χάθηκες; Ἦρθα τήν ἄλλη ἡμέρα νά σέ δῶ, νά σοῦ δώσω κάτι καί δέν σέ εὔρισκα.

Τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη:

-Τό τριαντάφυλλο πού μοῦ ἔδωσες, χόρτασε τήν ψυχή μου πιό πολύ ἀπό μιὰ πεντάρα, ἀπό ἓνα κομμάτι ψωμί. Μοῦ ἔδωσε δύναμη νά ζήσω.

Γι' αὐτό λέμε ὅτι ἡ μεγαλύτερη ἐλεημοσύνη εἶναι πάντοτε ἐκείνη πού στηρίζει ὄχι τό σῶμα ἀλλά τήν ψυχή. Τόν «ἔσω» ἄνθρωπο. Δηλαδή ἡ στοργή, ἡ ἀγάπη, ἡ καλωσύνη, ἡ συμβουλή πού ὀδηγεῖ στό Χριστό καί ἡ προσευχή γιά τή σωτηρία τοῦ πλησίον. Ἐπειδή ὅταν πεθάνουμε, τό σῶμα θά μείνει στόν κόσμο αὐτό, ἀλλά ἡ ψυχή θά συνεχίσει νά ζεῖ γιά πάντα. Καί ὅταν γίνει ἡ κοινή ἀνάσταση, τότε καί τό σῶμα μας θά γίνει καλύτερο ἀπ' ὅτι εἶναι τώρα. Γιά νά ζήσουμε αἰώνια μέ τόν Χριστό στήν Βασιλεία του.

Γι' αὐτό ἀκριβῶς κάνουμε τά μνημόσυνα καί λέμε: «Ὅτι σύ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωή καί ἡ ἀνάπαυσις τῶν κεκοιμημένων δούλων σου Χριστέ ὁ Θεός»

Τό μεγαλύτερο καλό πού μπορεῖ νά κάνει ἓνας ἄνθρωπος, εἶναι νά προσεύχεται γιά κάποιον ἄλλο. Ὁ πατέρας γιά τό παιδί του καί γιά τήν γυναίκα του. Καί ἡ γυναίκα καί τά παιδιά της καί τόν ἄντρα της.

Ἀκόμα ἀδελφοί μου ὁ ἓνας νά βοηθεῖ τόν ἄλλο στό καλό, στήν ὁδό τοῦ Θεοῦ, μέ συμβουλές, μέ χειραγωγία. Γιατί ὁ Χριστός τόν ἐμπειρόντα στούς ληστές τόν ὀδήγησε στό πανδοχεῖο πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία καί τόν πῆρε στή Βασιλεία του τήν αἰώνια καί ἀτελεύτητη. Ἀμήν.-